

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน

รัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (“อาเซียน”) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกโดยรวมว่า “รัฐสมาชิก” หรือแยกกันว่า “รัฐสมาชิก”

ระลึกถึง คำตัดสินของที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (“เออีเอ็ม”) ครั้งที่ 39 จัดขึ้นที่ เมืองมาคาติ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 2007 เพื่อปรับปรุงกรอบความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน ซึ่งได้ลงนามที่เมืองมาคาติ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ค.ศ. 1998 (“ความตกลงเอไอเอ”) ตามที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นความตกลงการลงทุนที่ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งเป็นการมองไปข้างหน้า พร้อมกับรูปแบบและบทบัญญัติที่ปรับปรุงให้ดีขึ้น ที่เปรียบเทียบกับได้กับวิธีปฏิบัติที่ตีระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มการลงทุนภายในอาเซียนและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนเข้ามาสู่ออาเซียน

ตระหนักถึง ระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันภายในอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐสมาชิกที่พัฒนาน้อยที่สุด ที่ต้องการความยืดหยุ่นบางประการ รวมถึงการประติบัติที่พิเศษและแตกต่างในการที่อาเซียนจะก้าวไปสู่อนาคตที่รวมเป็นหนึ่งเดียวกันและพึ่งพากันมากขึ้น

ยืนยันอีกครั้งถึง ความจำเป็นที่จะก้าวไปข้างหน้าจากความตกลงเอไอเอและความตกลงอาเซียนเพื่อการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุน ซึ่งลงนามที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1987 (“อาเซียนไอจีเอ”) ตามที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันของภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อทำให้วิสัยทัศน์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (“เออีซี”) เป็นจริง

เชื่อมั่นว่า การไหลเข้ามาอย่างยั่งยืนของการลงทุนใหม่และการลงทุนซ้ำจะส่งเสริมและให้ความมั่นใจต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีพลวัต

ตระหนักว่า บรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวยจะส่งเสริมการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเงินทุน สินค้าและบริการ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมในอาเซียน และ

มุ่งมั่นที่จะ เพิ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างและท่ามกลางรัฐสมาชิกให้มากขึ้น

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

หมวด เอ

ข้อ 1

วัตถุประสงค์

ความตกลงนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างระบอบการลงทุนที่เสรีและเปิดกว้างในอาเซียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสุดท้ายของการรวมตัวเป็นหนึ่งเดียวกันทางเศรษฐกิจ ภายใต้เออีซี โดยเป็นไปตามแผนแม่บทเออีซี ผ่านทางดังต่อไปนี้

- (เอ) การเปิดเสรีอย่างค่อยเป็นค่อยไปของระบอบการลงทุนของรัฐสมาชิก
- (บี) ให้การคุ้มครองที่มากขึ้นแก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกทั้งหมดและการลงทุนของพวกเขา
- (ซี) ปรับปรุงความโปร่งใสและความคาดการณ์ได้ของกฎ ข้อบังคับ และกระบวนการดำเนินการลงทุน ให้เอื้ออำนวยให้เกิดการลงทุนที่เพิ่มขึ้นระหว่างรัฐสมาชิก และ
- (ดี) ร่วมกันส่งเสริมให้ภูมิภาคเป็นเขตการลงทุนที่เป็นหนึ่งเดียวกัน
- (อี) ร่วมมือกันสร้างสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกหนึ่งในดินแดนของรัฐสมาชิกอื่น

ข้อ 2

หลักการที่เป็นแนวทาง

ความตกลงนี้จะสร้างบรรยากาศการลงทุนในอาเซียนที่เสรี อำนวยความสะดวก โปร่งใส และมีการแข่งขัน โดยยึดหลักการดังต่อไปนี้

- (เอ) ให้มีการเปิดเสรี การคุ้มครอง การส่งเสริม และการอำนวยความสะดวกการลงทุน
- (บี) การเปิดเสรีการลงทุนอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อนำไปสู่บรรยากาศการลงทุนที่เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาค
- (ซี) ให้ประโยชน์แก่ผู้ลงทุนและการลงทุนของพวกเขาที่มีฐานอยู่ในอาเซียน
- (ดี) คงไว้และให้สิทธิพิเศษระหว่างรัฐสมาชิก
- (อี) ไม่มีการถอยหลังของข้อผูกพันที่ทำไว้ภายใต้ความตกลงเอไอเอและความตกลงอาเซียนไอจีเอ
- (เอฟ) ให้การปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่างและความยืดหยุ่นอื่นแก่รัฐสมาชิก โดยขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาและความอ่อนไหวในแต่ละสาขา
- (จี) การปฏิบัติต่างตอบแทนในการได้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ท่ามกลางรัฐสมาชิกเมื่อเหมาะสม และ
- (เอช) จัดให้มีการขยายขอบเขตของความตกลงนี้ให้ครอบคลุมถึงสาขาอื่นในอนาคต

ข้อ 3

ขอบเขตการใช้บังคับ

1. ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับมาตรการที่รัฐสมาชิกได้ออกหรือคงไว้ ที่เกี่ยวกับ
  - (เอ) ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ๆ และ
  - (บี) การลงทุนของผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ๆ ในดินแดนของตน
2. ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับการลงทุนที่มีอยู่ ณ วันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ เช่นเดียวกับการลงทุนที่ได้ทำขึ้นภายหลังการใช้บังคับของความตกลงนี้
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการเปิดเสรี และอยู่ภายใต้บังคับของข้อ 9 (ข้อสงวน) ความตกลงนี้จะใช้บังคับกับสาขาดังต่อไปนี้
  - (เอ) การผลิต
  - (บี) การเกษตร
  - (ซี) การประมง
  - (ดี) การป่าไม้
  - (อี)เหมืองแร่และเหมืองหิน
  - (เอฟ) การบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การเกษตร การประมง การป่าไม้ เหมืองแร่ และเหมืองหิน และ
  - (จี) สาขาอื่นใด ๆ ตามที่ทุกรัฐสมาชิกอาจตกลงกัน
4. ความตกลงนี้จะไม่ใช้บังคับกับ
  - (เอ) มาตรการทางภาษีใด ๆ เว้นแต่ข้อ 13 (การโอน) และข้อ 14 (การเวนคืนและค่าชดเชย)
  - (บี) การอุดหนุนหรือการให้เงินช่วยเหลือโดยรัฐสมาชิก
  - (ซี) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ
  - (ดี) การบริการที่ให้จากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลโดยหน่วยหรือหน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องของรัฐสมาชิก เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้ การบริการที่ให้จากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล หมายถึง บริการใดๆ ที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของการพาณิชย์ หรือไม่ได้เป็นการแข่งขันกับผู้ให้บริการรายหนึ่งหรือหลายราย และ
  - (อี) มาตรการที่ออกหรือคงไว้โดยรัฐสมาชิกที่กระทบต่อการค้าบริการภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน ลงนามที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1995 (“อาฟาส”)
5. โดยไม่คำนึงถึงวรรค 4(อี) เพื่อความมุ่งประสงค์ของการคุ้มครองการลงทุนที่เกี่ยวกับการให้บริการผ่านหมวดการจัดตั้งทางพาณิชย์ ให้นำข้อ 11 (การประติบัติต่อการลงทุน) ข้อ 12 (การชดเชยในกรณีจลาจล) ข้อ 13 (การโอน) ข้อ 14 (การเวนคืนและการชดเชย) และข้อ 15 (การรับช่วงสิทธิ) และ ส่วนบี (ข้อพิพาทการลงทุนระหว่างผู้ลงทุนและรัฐสมาชิก) มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับมาตรการใดๆ ที่กระทบต่อการให้บริการโดยผู้ให้บริการของรัฐสมาชิก ผ่านการ

จัดตั้งทางพาณิชย์ในดินแดนของรัฐสมาชิกอื่นใด แต่เพียงเท่าที่เกี่ยวข้อกับการลงทุนและ
พันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ ไม่ว่าสาขาการบริการดังกล่าวจะถูกระบุไว้ในตารางข้อผูกพัน
ของรัฐสมาชิกที่ได้จัดทำภายใต้ความตกลงอาฟาส

6. ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้จะมีผลกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของรัฐสมาชิกใดภายใต้
อนุสัญญาว่าด้วยภาษีอากรใดๆ ในกรณีที่มีความไม่สอดคล้องใดๆ ระหว่างความตกลงนี้และ
อนุสัญญาดังกล่าวใด ให้อนุสัญญานั้นมีผลใช้บังคับในส่วนที่มีความไม่สอดคล้องกัน

ข้อ 4

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้:

(เอ) “การลงทุนที่ครอบคลุม” หมายถึง ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐสมาชิก การลงทุนใน
ดินแดนของตนโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ซึ่งมีอยู่ ณ วันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ หรือ
ที่มีการจัดตั้ง ได้มา หรือขยาย ภายหลังจากนั้น และที่ได้รับเข้ามาตามกฎหมาย ข้อบังคับ และ
นโยบายแห่งชาติของตน และเมื่อสามารถใช้บังคับได้ จะต้องได้รับความเห็นชอบเป็นลาย
ลักษณ์อักษร¹ โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐสมาชิก

(บี) “สกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี” หมายถึง สกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรีตามที่กำหนด
โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (“ไอเอ็มเอฟ”) ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงิน
ระหว่างประเทศ และการแก้ไขเพิ่มเติมใดๆ หลังจากนั้น

(ซี) “การลงทุน”² หมายถึง สิทธิทรัพย์สินทุกประเภท ที่เป็นเจ้าของหรือถูกควบคุมโดยผู้
ลงทุน ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงสิ่งต่อไปนี้

- (หนึ่ง) สหกรณ์ทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ และสิทธิในทรัพย์สินอื่นอย่างอื่น อาทิ
การจ้างงาน สิทธิยึดหน่วง หรือการค้าประกัน
- (สอง) หุ้นส่วน หุ้น พันธบัตร และหุ้นกู้ และรูปแบบอื่นๆ ของการเข้าร่วมในนิติ
บุคคล และสิทธิหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากสิ่งเหล่านั้น
- (สาม) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ที่ให้โดยกฎหมายและข้อบังคับของรัฐ
สมาชิกของแต่ละรัฐ
- (สี่) สิทธิเรียกร้องในเงินตราหรือการปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวกับธุรกิจและที่
มีมูลค่าทางการเงิน³

¹ เพื่อความมุ่งประสงค์ของการคุ้มครอง กระบวนการที่เกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรเป็น
การเฉพาะ จะเป็นไปตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 1 (การให้ความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษร)

² เมื่อสิทธิไม่เข้าลักษณะเป็นการลงทุน สิทธินั้นไม่ใช้การลงทุนไม่ว่าสิทธินั้นจะอยู่ในรูปแบบใด
ลักษณะการเป็นการลงทุนรวมถึงข้อผูกพันของทุน การคาดหวังในผลประโยชน์หรือผลกำไร หรือการ
คาดคะเนความเสี่ยง

³ เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น การลงทุนไม่ได้หมายถึง สิทธิเรียกร้องในเงินซึ่งเกิดขึ้นเพียงจาก

- (ห้า) สิทธิภายใต้สัญญา รวมถึง การจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จ การก่อสร้าง การจัดการ การผลิต หรือสัญญาแบ่งปันรายได้ และ
- (หก) สัมปทานทางธุรกิจ ที่กำหนดให้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และมีมูลค่าทางการเงินตามกฎหมายหรือภายใต้สัญญา รวมถึงสัมปทานใดๆ สำหรับการแสวงหา เพาะปลูก สกัด หรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

คำว่า “การลงทุน” รวมถึงผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุน โดยเฉพาะผลกำไร ดอกเบี้ย กำไรส่วนทุน เงินปันผล ค่าลิขสิทธิ์ และค่าธรรมเนียมด้วย การเปลี่ยนแปลงรูปแบบใดๆ ของสินทรัพย์ที่ลงทุนไปแล้วหรือลงทุนซ้ำจะไม่กระทบต่อการจัดประเภทของสินทรัพย์นั้นว่าเป็นการลงทุน

(ดี) “ผู้ลงทุน” หมายถึง บุคคลธรรมดาของรัฐสมาชิกหรือนิติบุคคลของรัฐสมาชิกซึ่งกำลังทำ หรือได้ทำการลงทุน ในดินแดนของรัฐสมาชิกอื่นใด

(อี) “นิติบุคคล” หมายถึง องค์กรตามกฎหมายใดๆ ที่ก่อตั้งหรือจัดตั้งขึ้นโดยชอบภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับของรัฐสมาชิก ไม่ว่าเพื่อจะแสวงหากำไรหรือเพื่อการอื่น และไม่ว่าเป็นเจ้าของโดยเอกชนหรือเป็นเจ้าของโดยรัฐบาล ซึ่งรวมถึงวิสาหกิจ บริษัท ทรัสต์ ห้างหุ้นส่วน การร่วมทุน กิจกรรมที่มีเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว สมาคม หรือองค์กรใดๆ

(เอฟ) “มาตรการ” หมายถึง มาตรการใดๆ ของรัฐสมาชิก ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย ข้อบังคับ กฎ ระเบียบ การกระทำหรือการปฏิบัติทางปกครอง ที่ได้ออกหรือคงไว้ โดย

(หนึ่ง) รัฐบาลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น และ

(สอง) องค์กรที่มีชื่อของรัฐบาลซึ่งใช้อำนาจที่ได้รับมอบจากรัฐบาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น

(จี) “บุคคลธรรมดา” หมายถึง บุคคลธรรมดาใดๆ ที่มีสัญชาติ หรือมีความเป็นพลเมือง หรือมีสิทธิพำนักถาวรในรัฐสมาชิกนั้น ตามกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายแห่งชาติของตน

(เอช) “รัฐสมาชิกใหม่ของอาเซียน” หมายถึง ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่า และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(ไอ) “ดับบลิวทีโอ” หมายถึง องค์กรการค้าโลก และ

(เจ) “ความตกลงดับบลิวทีโอ” หมายถึง ความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก ทำขึ้นที่เมืองมาร์ราเกช ประเทศโมร็อกโก เมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 ตามที่อาจแก้ไขเพิ่มเติม

(เอ) สัญญาเชิงพาณิชย์สำหรับการขายสินค้าหรือบริการ หรือ

(บี) การขยายเวลาให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเชิงพาณิชย์ดังกล่าว

ข้อ 5 การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

1. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้การปฏิบัติต่อผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ซึ่งการอนุเคราะห์ที่ไม่ดีไปกว่าที่ตนให้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แก่ผู้ลงทุนของตน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้เข้ามา การจัดตั้ง การได้มา การขยาย การจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่น ๆ ของการลงทุนในดินแดนของตน
2. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนของผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ซึ่งการอนุเคราะห์ที่ไม่ดีไปกว่าที่ตนให้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แก่การลงทุนในดินแดนของตน ของผู้ลงทุนของตน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้เข้ามา การจัดตั้ง การได้มา การขยาย การจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่น ๆ ของการลงทุน

ข้อ 6 การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์⁴

1. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้การปฏิบัติต่อผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งการอนุเคราะห์ที่ไม่ดีไปกว่าที่ตนให้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใดหรือรัฐที่ไม่ใช่สมาชิก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้เข้ามา การจัดตั้ง การได้มา การขยาย การจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่น ๆ ของการลงทุน
2. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนของผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกรัฐหนึ่ง ซึ่งการอนุเคราะห์ที่ไม่ดีไปกว่าที่ตนให้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แก่การลงทุนในดินแดนของตน ของผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใดหรือรัฐที่ไม่ใช่สมาชิก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้เข้ามา การจัดตั้ง การได้มา การขยาย การจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการขายหรือการจำหน่ายจ่ายโอนอื่น ๆ ของการลงทุน

⁴ เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น

- (เอ) ข้อนี้จะไม่ใช้บังคับกับกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างผู้ลงทุนกับรัฐซึ่งมีอยู่แล้วในความตกลงอื่นที่รัฐสมาชิกเป็นภาคี และ
- (บี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของความตกลงนี้ การปฏิบัติพิเศษใด ๆ ที่รัฐสมาชิกได้ให้แก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใดหรือของรัฐที่ไม่ใช่สมาชิกและให้แก่การลงทุนของพวกเขา ภายใต้ความตกลงหรือข้อตกลงที่มีอยู่แล้วหรือที่จะมีขึ้นในอนาคตซึ่งรัฐสมาชิกเป็นภาคีอยู่ จะต้องขยายสู่รัฐสมาชิกทั้งหมด บนพื้นฐานของการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

3. วรรค 1 และวรรค 2 จะไม่ถูกตีความให้ผูกพันรัฐสมาชิกที่จะต้องขยายสู่ผู้ลงทุนหรือการลงทุนของรัฐสมาชิกอื่น ซึ่งประโยชน์จากการปฏิบัติ สิทธิพิเศษ หรือเอกสิทธิ์ ซึ่งเป็นผลมาจาก

(เอ) ข้อตกลงในระดับอนุภูมิภาคใดๆ ระหว่างและท่ามกลางรัฐสมาชิก⁵ หรือ

(บี) ความตกลงที่มีอยู่ใดๆ ที่รัฐสมาชิกได้แจ้งต่อคณะมนตรีเอไอเอ ตามข้อ 8 (3) ของความตกลงเอไอเอ⁶

ข้อ 7

การห้ามข้อกำหนดให้ปฏิบัติ

1. บทบัญญัติของความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า ในภาคผนวก 1 (เอ) ของความตกลงดับบลิวทีโอ (“ทริมส์”) ซึ่งไม่ถูกกล่าวถึงเป็นการเฉพาะหรือถูกปรับเปลี่ยนโดยความตกลงนี้ จะใช้บังคับกับความตกลงนี้โดยอัตโนมัติ

2. รัฐสมาชิกจะร่วมกันประเมินข้อกำหนดในการปฏิบัติ ในเวลาไม่เกิน 2 ปี หลังจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ เป้าประสงค์ของการประเมินดังกล่าวจะรวมถึงการทบทวนข้อกำหนดในการปฏิบัติที่มีอยู่และพิจารณาความจำเป็นสำหรับข้อผูกพันเพิ่มเติมภายใต้ข้อนี้

3. รัฐสมาชิกอาเซียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของดับบลิวทีโอจะต้องกระทำตามบทบัญญัติของดับบลิวทีโอ โดยเป็นไปตามข้อผูกพันของตนในการเข้าเป็นภาคีดับบลิวทีโอ

ข้อ 8

ผู้บริหารอาวุโสและคณะกรรมการบริหาร

1. รัฐสมาชิกจะต้องไม่กำหนดให้นิติบุคคลของรัฐสมาชิกนั้นแต่งตั้งในตำแหน่งผู้บริหารอาวุโส จากบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติใดเป็นการเฉพาะ

2. รัฐสมาชิกอาจกำหนดให้กรรมการส่วนใหญ่คณะกรรมการบริหารของนิติบุคคลของรัฐสมาชิกนั้น มีสัญชาติหนึ่งเป็นการเฉพาะ หรือมีถิ่นที่อยู่ในดินแดนของรัฐสมาชิก โดยมีเงื่อนไข

⁵ เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น ข้อตกลงในระดับอนุภูมิภาคระหว่างและท่ามกลางรัฐสมาชิก จะรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (“จีเอ็มเอส”) กรอบความร่วมมือในการพัฒนาอาเซียนลุ่มแม่น้ำโขง (“เอเอ็มบีดีซี”) แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (“ไอเอ็มที-จีที”) แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-สิงคโปร์ (“ไอเอ็มเอส-จีที”) เขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนตะวันออก บรูไน-อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ฟิลิปปินส์ (“บีไอเอ็มพี-อีเอจีเอ”)

⁶ อนุวรรคนี้อ้างถึงสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา ลงนามที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 1966

ว่าข้อกำหนดนี้ ไม่ทำให้ความสามารถของผู้ลงทุนที่จะดำเนินการควบคุมเหนือการลงทุนของตนเสื่อมลงอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อ 9

ข้อสงวน

- ข้อ 5 (การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ) และข้อ 8 (ผู้บริหารอาวุโสและคณะกรรมการบริหาร) จะไม่ใช้บังคับกับ
  - มาตรการที่มีอยู่ใดๆ ซึ่งคงไว้โดยรัฐสมาชิก ที่
    - รัฐบาลส่วนกลาง ตามที่ระบุไว้โดยรัฐสมาชิกนั้นในรายการข้อสงวนในตารางข้อผูกพันที่อ้างถึงในวรรค 2
    - รัฐบาลส่วนภูมิภาค ตามที่ระบุไว้โดยรัฐสมาชิกนั้นในรายการข้อสงวนในตารางข้อผูกพันที่อ้างถึงในวรรค 2 และ
    - รัฐบาลในระดับส่วนท้องถิ่น
  - ความต่อเนื่องหรือการต่ออายุโดยพลันของข้อสงวนต่างๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ)
- รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องยื่นรายการข้อสงวนของตนต่อฝ่ายเลขาธิการอาเซียน เพื่อการรับรองของคณะกรรมการไอเอเอ ภายใน 6 เดือน หลังวันที่ลงนามความตกลงนี้ รายการนี้จะเป็นตารางข้อผูกพันของความตกลงนี้
- การแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนข้อสงวนใด ๆ ซึ่งอยู่ในตารางข้อผูกพันที่อ้างถึงในวรรค 2 จะต้องเป็นไปตามข้อ 10 (การปรับเปลี่ยนข้อผูกพัน)
- รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องลดหรือจัดข้อสงวนที่ระบุในตารางข้อผูกพัน โดยให้เป็นไปตามสามขั้นตอนของตารางยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทเออีซี และข้อ 47 (การแก้ไขเพิ่มเติม)
- ข้อ 5 (การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ) และข้อ 6 (การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง) จะไม่ใช้บังคับกับมาตรการใดๆ ที่ครอบคลุมโดยข้อยกเว้นของ หรือรีดรอนจากพันธกรณีภายใต้ข้อ 3 และข้อ 4 ของความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (“ความตกลงทริปส์”) ในภาคผนวก 1 (ซี) ของความตกลงดับบลิวทีโอ ตามที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในข้อบทเหล่านั้น และในข้อ 5 ของความตกลงทริปส์

ข้อ 10

การปรับเปลี่ยนของพันธกรณี

- เป็นเวลา 12 เดือนหลังจากวันที่มีการยื่นรายการข้อสงวนของแต่ละรัฐสมาชิก รัฐสมาชิกอาจออกมาตรการใดๆ หรือปรับเปลี่ยนข้อสงวนใดๆ ของตนที่ทำไว้ในตารางข้อผูกพันภายใต้ข้อ 9 (ข้อสงวน) สำหรับการบังคับใช้ในอนาคตกับผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใดๆ และการลงทุน

ของพวกเขา โดยมีเงื่อนไขว่ามาตรการหรือการปรับเปลี่ยนดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ลงทุนและการลงทุนที่มีอยู่ใดๆ

2. ภายหลังจากระยะเวลาตามวรรค 1 ได้สิ้นสุดลง รัฐสมาชิกอาจ โดยการเจรจาและการตกลงกับรัฐสมาชิกอื่นใดที่ตนได้ทำข้อผูกพันภายใต้ความตกลงนี้ ออกมาตรการใด ๆ หรือปรับเปลี่ยน หรือเพิกถอนข้อผูกพันและข้อสงวนดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขว่ามาตรการ การปรับเปลี่ยน หรือการเพิกถอนดังกล่าว จะต้องไม่มีผลกระทบต่อผู้ลงทุนหรือการลงทุนที่มีอยู่ใดๆ⁷

3. ในการเจรจาและการตกลงดังกล่าวใดๆ ที่อ้างถึงในวรรค 2 ซึ่งอาจรวมถึงบทบัญญัติเพื่อการปรับค่าชดเชยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาอื่น รัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องจะคงไว้ซึ่งระดับทั่วไปของพันธกรณีและข้อสงวนที่มีลักษณะต่างตอบแทนและเป็นประโยชน์ร่วมกัน ต่อผู้ลงทุนและการลงทุนที่ไม่ได้อยู่ไปกว่าที่ให้ไว้ในความตกลงนี้ก่อนที่จะมีการเจรจาและการตกลงดังกล่าว

4. โดยไม่คำนึงถึงวรรค 1 และวรรค 2 รัฐสมาชิกจะต้องไม่ ภายใต้มาตรการใดๆ ที่นำมาใช้ตามข้อนี้หลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ กำหนดให้ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่น โดยเหตุผลของสัญชาติของผู้ลงทุนนั้น ชาย หรือจำหน่ายจ่ายโอนการลงทุนที่มีอยู่ ณ เวลาที่มาตรการนี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในการให้ความเห็นชอบเบื้องต้น โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11

การปฏิบัติต่อการลงทุน

1. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนที่ครอบคลุมของผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ๆ อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม และให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยอย่างเต็มที่

2. เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น

(เอ) การปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียม กำหนดให้รัฐสมาชิกแต่ละรัฐต้องไม่ปฏิเสธการให้ความยุติธรรมในกระบวนการพิจารณาทางกฎหมายหรือทางปกครองใดๆ ตามหลักการของกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมาย และ

(บี) ความคุ้มครองและความปลอดภัยอย่างเต็มที่ กำหนดให้รัฐสมาชิกแต่ละรัฐใช้มาตรการดังกล่าว ด้วยความสมเหตุสมผลเท่าที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความมั่นใจใน ความคุ้มครองและความปลอดภัยของการลงทุนที่ครอบคลุม

3. การวินิจฉัยว่ามีการละเมิดบทบัญญัติอีกบทหนึ่งของความตกลงนี้ หรือความตกลงระหว่างประเทศที่แยกต่างหาก ไม่ถือว่าได้เป็นการละเมิดของข้อนี้

⁷ เพื่อหลีกเลี่ยงความสงสัย รัฐสมาชิกจะต้องไม่ใช้มาตรการใดๆ หรือปรับเปลี่ยนข้อสงวนใดๆ ของตนภายใต้ตารางข้อผูกพันเป็นเวลา 6 เดือน หลังจากช่วงเวลาที่ระบุไว้ในวรรค 1 สิ้นสุดลง

ข้อ 12

การชดเชยในกรณีจราจล

รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องให้ต่อผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ที่เกี่ยวกับการลงทุนที่ครอบคลุม ซึ่งได้รับความเสียหายในดินแดนของรัฐสมาชิกอันเป็นผลมาจากการสู้รบด้วยอาวุธ การจราจลของพลเมือง หรือภาวะฉุกเฉิน การไม่เลือกปฏิบัติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชดเชยใช้คืน การชดเชยหรือการตอบแทนอื่น

ข้อ 13

การโอน

1. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องอนุญาตการโอนทั้งหมดที่เกี่ยวกับการลงทุนที่ครอบคลุมให้สามารถทำได้โดยอิสระและไม่ล่าช้า ที่เข้ามาและออกไปจากดินแดนของตน การโอนดังกล่าวนี้รวมถึง

(เอ) เงินทุนที่สนับสนุนการลงทุน รวมถึงเงินสนับสนุนเริ่มต้น

(บี) กำไร กำไรส่วนทุน เงินปันผล ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมสำหรับการช่วยเหลือทางเทคนิค และค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดการด้านเทคนิค ดอกเบี้ย และรายได้ประจำอื่นๆ ที่เกิดจากการลงทุนที่ครอบคลุมใดๆ

(ซี) ผลกำไรที่เกิดจากการขายทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการชำระบัญชีของการลงทุนที่ครอบคลุมใดๆ

(ดี) การชำระเงินภายใต้สัญญา รวมถึงความตกลงเงินกู้

(อี) การชำระเงินที่ทำตามข้อ 12 (การชดเชยในกรณีจราจล) และข้อ 14 (การเวนคืนและการชดเชย)

(เอฟ) การชำระเงินที่เกิดขึ้นจากการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการใดๆ รวมถึงศาล การอนุญาโตตุลาการ หรือข้อตกลงระหว่างภาคีที่พิพาทกัน และ

(จี) รายได้และค่าตอบแทนอื่น ๆ ของบุคลากรที่ได้รับว่าจ้างและได้รับอนุญาตให้ทำงานอันเนื่องมาจากการลงทุนที่ครอบคลุมในดินแดนของตน

2. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องอนุญาตการโอนดังกล่าวที่เกี่ยวกับการลงทุนที่ครอบคลุมให้ทำได้ในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี ในอัตราแลกเปลี่ยนตามตลาด ณ เวลาที่มีการโอน

3. โดยไม่คำนึงถึงวรรค 1 และวรรค 2 รัฐสมาชิกอาจขัดขวางหรือทำให้การโอนล่าช้า โดยการใช้อย่างจำกัดกฎหมายและข้อบังคับของตนอย่างเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และโดยสุจริต ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(เอ) การล้มละลาย การมีหนี้สินล้มพันตัว หรือการให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่

(บี) การออก การค้า หรือการซื้อขายหลักทรัพย์ การซื้อขายล่วงหน้า การซื้อขายสิทธิ การเลือก หรือการซื้อขายอนุพันธ์

(ซี) การกระทำผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมหรือทางอาญา และการยึดคืนทรัพย์สินที่มา จากอาชญากรรม

(ดี) การรายงานทางการเงินหรือการจัดเก็บข้อมูลการโอน เมื่อมีความจำเป็นเพื่อ ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือหน่วยงานผู้ควบคุมกฎระเบียบทางการเงิน

(อี) การให้ความมั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษาในกระบวนการ พิจารณาทางศาลหรือทางปกครอง

(เอฟ) การจัดเก็บภาษีอากร

(จี) การประกันสังคม การเกษียณราชการ หรือโครงการออมทรัพย์แบบบังคับ

(เอช) สิทธิในค่าชดเชยในการเลิกจ้างของลูกจ้าง และ

(ไอ) ข้อกำหนดให้จดทะเบียนและทำตามพิธีการอื่น ที่กำหนดโดยธนาคารกลางและ หน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องอื่นของรัฐสมาชิก

4. ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้จะกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของรัฐสมาชิกในฐานะสมาชิก ของไอเอ็มเอฟ ภายใต้ข้อตกลงของไอเอ็มเอฟ รวมถึงการใช้มาตรการการแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งสอดคล้องกับข้อตกลงของไอเอ็มเอฟ โดยมีเงื่อนไขว่ารัฐสมาชิกจะต้องไม่กำหนดข้อจำกัดต่อ ธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนใดๆ ที่ไม่สอดคล้องกับข้อผูกพันเฉพาะของตนภายใต้ความตกลงนี้ที่ เกี่ยวกับธุรกรรมดังกล่าว เว้นแต่

(เอ) เมื่อมีคำร้องขอจากไอเอ็มเอฟ

(บี) ภายใต้ข้อ 16 (มาตรการเพื่อปกป้องดุลการชำระเงิน) หรือ

(ซี) ในสภาวะการณ์พิเศษที่การเคลื่อนย้ายทุนทำให้หรือเป็นภัยที่อาจทำให้เกิดความ บั่นบ่วนทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรงในรัฐสมาชิกนั้น

5. มาตรการที่ใช้ตามวรรค 4 (ซี)⁸

(เอ) ต้องสอดคล้องกับข้อตกลงของไอเอ็มเอฟ

(บี) ต้องไม่เกินกว่าที่จำเป็นในการจัดการกับสภาวะการณ์ที่ระบุไว้ในวรรค 4 (ซี)

(ซี) ต้องเป็นการชั่วคราวและต้องเลิกใช้เมื่อไม่มีเงื่อนไขที่ชอบธรรมอีกต่อไปที่จะออก หรือคงมาตรการนั้นไว้

(ดี) ต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกอื่นๆ ทราบโดยพลัน

(อี) จะใช้บังคับในลักษณะที่หนึ่งในรัฐสมาชิกอื่นรัฐใดได้รับการปฏิบัติที่ไม่ด้อยไป กว่ารัฐสมาชิกอื่นๆ หรือรัฐที่มีใช่สมาชิก

(เอฟ) ต้องใช้บังคับบนพื้นฐานของการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และ

⁸ เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น มาตรการใดๆที่ใช้เพื่อประกันความมีเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงการ ป้องกันความไม่แน่นอนของกระแสทุน จะไม่ถูกนำมาใช้หรือ คงไว้เพื่อความมุ่งประสงค์ในการคุ้มครองสาขา ใดเป็นการเฉพาะ

(จ) ต้องหลีกเลี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่จำเป็นต่อผู้ลงทุนและการลงทุนที่ครอบคลุม รวมทั้งผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ เศรษฐกิจ และการเงินของรัฐสมาชิกอื่น

ข้อ 14

การเวนคืนและการชดเชย⁹

1. รัฐสมาชิกต้องไม่เวนคืนหรือทำให้เป็นของรัฐซึ่งการลงทุนที่ครอบคลุม ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยผ่านทางมาตรการใดๆ ที่เทียบเท่ากับการเวนคืนหรือการทำให้เป็นของรัฐ¹⁰ (“การเวนคืน”) เว้นแต่

- (เอ) เพื่อความมุ่งประสงค์ทางสาธารณะ
- (บี) อยู่บนพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติ
- (ซี) มีการชำระค่าชดเชยโดยพลัน เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ และ
- (ดี) เป็นไปตามกระบวนการโดยชอบตามกฎหมาย

2. การชดเชยที่อ้างถึงในวรรค 1(ซี) จะต้อง

- (เอ) ชำระโดยไม่ล่าช้า¹¹
- (บี) เทียบเท่ากับมูลค่าตลาดที่เป็นธรรมของการลงทุนที่ถูกเวนคืน ก่อนทันทีหรือ ณ เวลาที่การเวนคืนถูกประกาศต่อสาธารณชน หรือเมื่อเกิดการเวนคืนขึ้น แล้วแต่กรณีใดจะใช้บังคับ
- (ซี) ไม่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในมูลค่า อันเนื่องมาจากการเวนคืนที่ตั้งใจไว้ นั้นเป็นที่รู้จักก่อน และ
- (ดี) สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างครบถ้วน และโอนได้โดยเสรี ตามข้อ 13

(การโอน) ระหว่างดินแดนของรัฐสมาชิก

3. ในกรณีที่มีการล่าช้า การชดเชยจะรวมถึงดอกเบี้ยในอัตราที่เหมาะสมตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐสมาชิกผู้ทำการเวนคืน ค่าชดเชย รวมถึงดอกเบี้ยต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะถูกชำระในสกุลเงินตราที่ใช้ลงทุนตั้งแต่แรก หรือหากมีคำร้องขอจากผู้ลงทุน จะถูกชำระในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี

⁹ ข้อนี้ต้องอ่านควบคู่ไปกับภาคผนวก 2 (การเวนคืนและการชดเชย)

¹⁰ เพื่อหลีกเลี่ยงความสงสัย มาตรการเวนคืนใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการที่ดิน จะต้องให้คำจำกัดความตามกฎหมายภายในและข้อบังคับที่มีอยู่ของแต่ละรัฐสมาชิก รวมถึงการแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าว และจะต้องเป็นไปเพื่อความมุ่งประสงค์ของและเพื่อชำระค่าชดเชยตามกฎหมายและข้อบังคับที่กล่าวไว้ข้างต้น

¹¹ รัฐสมาชิกเข้าใจว่าอาจจะต้องมีกระบวนการทางกฎหมายและทางปกครองที่ต้องปฏิบัติตามก่อนที่จะชำระค่าชดเชยได้

4. หากผู้ลงทุนร้องขอให้มีการชำระเงินในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี ค่าชดเชยตามที่อ้างถึงในวรรค 1 (ซี) รวมถึงดอกเบี้ยใดๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องแลกเปลี่ยนเป็นสกุลเงินตราของการชำระเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนตลาด ณ วันที่มีการชำระเงิน
5. ข้อนี้จะไม่ใช่บังคับกับการออกมาตรการบังคับใช้สิทธิที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความตกลงทริปส์

ข้อ 15

การรับช่วงสิทธิ

1. หากรัฐสมาชิกหรือหน่วยงานของรัฐสมาชิกชำระเงินแก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกนั้น ภายใต้การรับประกัน สัญญาประกันภัย หรือรูปแบบการชดใช้ค่าเสียหายอื่นที่ตนได้ออกให้ต่อความเสี่ยงที่มีไม่เชิงพาณิชย์เกี่ยวกับการลงทุน รัฐสมาชิกอื่นจะต้องยอมรับการรับช่วงสิทธิ หรือการโอนสิทธิใดๆ หรือกรรมสิทธิใดๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนดังกล่าว สิทธิหรือข้อเรียกร้องที่ได้รับช่วงหรือรับโอนมาจะต้องไม่มากกว่าสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องเดิมของผู้ลงทุน อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ มิได้มีนัยว่ารัฐสมาชิกฝ่ายหลังยอมรับในมูลคดีหรือจำนวนข้อเรียกร้องใดๆ ที่เกิดขึ้นจากนั้น
2. เมื่อรัฐสมาชิกหรือหน่วยงานของรัฐสมาชิกชำระเงินแก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกนั้น และได้รับสิทธิและสิทธิเรียกร้องของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนนั้นจะไม่ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิและสิทธิเรียกร้องเหล่านั้นต่อรัฐสมาชิกอื่น เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจให้กระทำในนามของรัฐสมาชิกหรือหน่วยงานของรัฐสมาชิกผู้ชำระเงิน
3. ในการใช้สิทธิหรือข้อเรียกร้องที่รับช่วงสิทธิมา รัฐสมาชิกหรือหน่วยงานของรัฐสมาชิกที่ใช้สิทธิหรือข้อเรียกร้องดังกล่าว จะต้องเปิดเผยถึงขอบเขตของการจัดการข้อเรียกร้องที่ทำกับผู้ลงทุนให้รัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องทราบ

ข้อ 16

มาตรการเพื่อปกป้องดุลการชำระเงิน

1. ในกรณีที่มีปัญหาดุลการชำระเงินและปัญหาทางการเงินภายนอกประเทศอย่างรุนแรง หรือภัยที่อาจเกิดปัญหาดังกล่าว รัฐสมาชิกอาจออกหรือคงไว้ซึ่งข้อจำกัดต่อการชำระเงินหรือการโอนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เป็นที่ยอมรับว่าความกดดันเฉพาะต่อดุลการชำระเงินของรัฐสมาชิกหนึ่งในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจอาจก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อจำกัดเพื่อให้เกิดความมั่นใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาไว้ซึ่งระดับเงินสำรองให้เพียงพอสำหรับการดำเนินการตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของตน
2. ข้อจำกัดที่ได้อ้างถึงในวรรค 1 จะต้อง
  - (เอ) สอดคล้องกับขอบทของข้อตกลงไอเอ็มเอฟ

- (บี) หลีกเลี่ยงความเสียหายที่ไม่จำเป็นต่อผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ เศรษฐกิจ และ การเงิน ของรัฐสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่ง
  - (ซี) ไม่เกินกว่าที่จำเป็นเพื่อจัดการกับสภาวะการณ์ที่ระบุไว้ในวรรค 1
  - (ดี) จะต้องใช้เป็นการชั่วคราวและจะต้องค่อยๆ ยกเลิกเป็นลำดับ เมื่อสถานการณ์ที่ ระบุไว้ในวรรค 1 ดีขึ้น
  - (อี) จะใช้ในลักษณะที่หนึ่งในรัฐสมาชิกอื่นรัฐใด ได้รับการปฏิบัติที่ไม่ด้อยไปกว่ารัฐ สมาชิกอื่นๆ หรือรัฐที่มีใช้สมาชิก
3. ข้อจำกัดใดๆ ที่ออกหรือคงไว้ภายใต้วรรค 1 หรือความเปลี่ยนแปลงใดๆ ในนั้น จะต้อง แจ้งให้รัฐสมาชิกอื่นทราบโดยทันที
4. ทรายเท่าที่ไม่เข้าช้อนกับกระบวนการภายใต้ดับบลิวทีโอ ไอเอ็มเอฟ หรือกระบวนการอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน รัฐสมาชิกที่ออกข้อจำกัดใดๆ ภายใต้วรรค 1 จะต้องเริ่มการปรึกษาหารือกับ รัฐสมาชิกอื่นใดที่ร้องขอให้มีการปรึกษาหารือดังกล่าว เพื่อให้มีการทบทวนข้อจำกัดที่दनออก

ข้อ 17

ข้อยกเว้นทั่วไป

1. ภายใต้เงื่อนไขที่ว่ามาตรการดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาใช้ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติตามอำเภอใจหรืออย่างไม่มีเหตุผลระหว่างรัฐสมาชิกต่างๆ หรือผู้ลงทุนของรัฐเหล่านั้น ซึ่งอยู่ในสภาพการณ์เดียวกันนี้ หรือก่อให้เกิดการจำกัดที่แอบแฝงต่อผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอื่นใด ๆ และการลงทุนของเขาเหล่านั้น จะไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้ที่จะถูกตีความให้เป็นการขัดขวางรัฐสมาชิกในการออกหรือบังคับใช้มาตรการใดๆ ที่
- (เอ) จำเป็นเพื่อคุ้มครองศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อคงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของประชาชน¹²
  - (บี) จำเป็นเพื่อคุ้มครองชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช
  - (ซี) จำเป็นเพื่อประกันการปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับ ซึ่งไม่ขัดต่อความตกลงนี้ รวมถึงกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
    - (หนึ่ง) การป้องกันการปฏิบัติที่หลอกลวงหรือฉ้อฉลเพื่อจัดการกับผลกระทบของการผิดสัญญา
    - (สอง) การคุ้มครองสิทธิเฉพาะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประมวลและการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และการรักษาความลับของประวัติและบัญชีส่วนบุคคล
    - (สาม) ความปลอดภัย

¹² ข้อยกเว้นเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชน อาจถูกอ้างได้โดยรัฐสมาชิก เฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามอย่างแท้จริงและรุนแรงมากพอต่อหนึ่งในผลประโยชน์ขั้นพื้นฐานของสังคม

(ดี) ที่มุ่งหมายที่จะประกันการกำหนดหรือการจัดเก็บภาษีทางตรงที่เกี่ยวกับการลงทุน หรือผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกใด ๆ อย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ¹³

(อี) ถูกกำหนดขึ้นเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินสมบัติแห่งชาติที่มีคุณค่าทางศิลปะ ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(เอฟ) เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัด หากมาตรการดังกล่าวถูกใช้ บังคับควบคุมไปกับการจำกัดการผลิตหรือการบริโภคภายในประเทศ

2. ตราบเท่าที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการที่มีผลกระทบต่ออุปทานการบริการการเงิน ให้ รวมวรรค 2 (ข้อบังคับภายในประเทศ) ในภาคผนวกของการบริการการเงินของความตกลง ทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ในภาคผนวก 1บี ในความตกลงดับบลิวทีโอ (“แกตส์”) เข้าไว้และ ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้ โดยอนุโลม

ข้อ 18

ข้อยกเว้นด้านความมั่นคง

ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้จะตีความไปในทางที่จะ

(เอ) กำหนดให้รัฐสมาชิกใดส่งข้อมูลใดๆ ที่ตนพิจารณาแล้วเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลนั้น จะขัดกับผลประโยชน์ ด้านความมั่นคงที่มีความสำคัญยิ่งของตน หรือ

(บี) ขัดขวางรัฐสมาชิกใดจากการกระทำใดๆ ซึ่งตนพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อการคุ้มครอง ผลประโยชน์ด้านความมั่นคงที่มีความสำคัญยิ่งของตน รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง

(หนึ่ง) การกระทำที่เกี่ยวกับวัตถุระเบิดและวัสดุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่ผลิตจาก วัตถุนั้น

(สอง) การกระทำที่เกี่ยวกับการค้าอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือสงครามและ เกี่ยวกับการค้าสินค้าและวัสดุอื่นซึ่งกระทำไปโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดหาสำหรับหน่วยจัดตั้งทางทหาร

(สาม) การกระทำที่กระทำในยามสงครามหรือในภาวะฉุกเฉินอื่นที่เกี่ยวข้อง กับความสัมพันธ์ภายในหรือระหว่างประเทศ

(สี่) การกระทำที่กระทำเพื่อคุ้มครองโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะที่สำคัญ³ ซึ่ง รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสาร พลังงาน และประปา จากความ พยายามหรืออย่างจงใจที่จะเจตนาทำให้โครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวใช้การ ไม่ได้หรือเสื่อมสภาพลง หรือ

¹³ เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรคนี้ ให้รวมเชิงอรรถ 6 ของข้อบทที่ XIV ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการ การค้าบริการในท้ายผนวกที่ 1บี ของความตกลงดับบลิว ที โอ (แกตส์) บรรจุใน และเป็นส่วนหนึ่งของความ ตกลงนี้โดยอนุโลม

(ซี) ขัดขวางรัฐสมาชิกใดจากการกระทำใด ตามพันธกรณีของตนภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติเพื่อการชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ข้อ 19

การปฏิเสธประโยชน์

1. รัฐสมาชิกอาจปฏิเสธประโยชน์ของความตกลงนี้ แก่

(เอ) ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นนิติบุคคลของรัฐสมาชิกฝ่ายนั้นและต่อการลงทุนของผู้ลงทุนดังกล่าว หากมีผู้ลงทุนของรัฐที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกเป็นเจ้าของหรือควบคุมนิติบุคคล และนิติบุคคลไม่มีการดำเนินทางธุรกิจที่มีนัยสำคัญในดินแดนของรัฐสมาชิกฝ่ายนั้น

(บี) ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นนิติบุคคลของรัฐสมาชิกฝ่ายนั้นและต่อการลงทุนของผู้ลงทุนดังกล่าว หากผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกที่ปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์เป็นเจ้าของหรือควบคุมนิติบุคคล และนิติบุคคลไม่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในดินแดนของรัฐสมาชิกฝ่ายนั้น และ

(ซี) ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นนิติบุคคลของรัฐสมาชิกฝ่ายนั้นและต่อการลงทุนของผู้ลงทุนดังกล่าว หากผู้ลงทุนของรัฐที่ไม่ได้เป็นรัฐสมาชิกเป็นเจ้าของหรือควบคุมนิติบุคคล และรัฐสมาชิกที่ปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์นั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐที่มีได้เป็นรัฐสมาชิก

2. หลังจากที่ได้มีการแจ้งไปยังรัฐสมาชิกของผู้ลงทุน และโดยไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อวรรค 1 รัฐสมาชิกอาจปฏิเสธประโยชน์ของความตกลงนี้แก่ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกฝ่ายหนึ่งและแก่การลงทุนของผู้ลงทุนนั้น เมื่อปรากฏให้เห็นว่าผู้ลงทุนดังกล่าวได้ลงทุนโดยละเมิดกฎหมายภายในของรัฐสมาชิกที่ปฏิเสธประโยชน์โดยการทำให้เข้าใจผิดในความเป็นเจ้าของของตน ในสาขาการลงทุนซึ่งถูกสงวนไว้สำหรับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลของรัฐสมาชิกที่ปฏิเสธประโยชน์

3. นิติบุคคล คือ

(เอ) “เป็นเจ้าของ” โดยผู้ลงทุนตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายแห่งชาติของแต่ละรัฐสมาชิก

(บี) “ถูกควบคุม” โดยผู้ลงทุน หากผู้ลงทุนมีอำนาจในการเสนอชื่อกรรมการบริหารในจำนวนที่เป็นเสียงข้างมาก หรือมีเช่นนั้นก็กำกับการกระทำของตนโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ 20

วิธีการพิเศษและการเปิดเผยข้อมูล

1. ไม่มีสิ่งใดในข้อ 5 (การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ) หรือข้อ 6 (การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ ความอนุเคราะห์ยิ่ง) ที่จะถูกตีความเป็นการขัดขวางรัฐสมาชิกจากการออกหรือคงไว้ซึ่ง มาตรการที่กำหนดพิธีการพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน รวมถึงการกำหนดให้การลงทุนต้อง จัดตั้งขึ้นให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรืออยู่ในรูปแบบทางกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ภายใต้ กฎหมายหรือข้อบังคับของรัฐสมาชิก และปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการจดทะเบียน โดยมี เงื่อนไขว่าพิธีการดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิที่รัฐสมาชิกให้แก่ผู้ลงทุนของอีกรัฐสมาชิกหนึ่ง และการลงทุนตามความตกลงนี้เสื่อมเสียไปอย่างมีนัยสำคัญ
2. โดยไม่คำนึงถึงข้อ 5 (การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ) หรือข้อ 6 (การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ ได้รับ ความอนุเคราะห์ยิ่ง) รัฐสมาชิกอาจกำหนดให้ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกรัฐหนึ่งหรือการ ลงทุนที่ครอบคลุมว่าต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนนั้นเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ทาง ข้อมูลหรือทางสถิติ รัฐสมาชิกจะต้องคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับใดๆ จากการเปิดเผยใดๆ ซึ่ง จะทำให้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ชอบด้วยกฎหมายของนิติบุคคล เอกชนหรือสาธารณชน เฉพาะรายเสื่อมไป หรือสถานะในการแข่งขันของผู้ลงทุน หรือการลงทุนที่ครอบคลุมนั้นเสื่อมไป ไม่มีสิ่งใดในวรรคนี้ที่จะถูกตีความเป็นการขัดขวางรัฐสมาชิกจากการได้รับหรือเปิดเผยข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการใช้บังคับกฎหมายของตนอย่างเป็นธรรมและโดยสุจริต

ข้อ 21

ความโปร่งใส

1. เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความตกลงนี้ รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้อง
  - (เอ) แจ้งคณะมนตรีเอไอเอโดยทันทีหรืออย่างน้อยเป็นประจำทุกปีถึงการจัดทำ ความตกลงหรือข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่รัฐสมาชิกได้ตกลงและที่ได้รับการปฏิบัติพิเศษ
  - (บี) แจ้งคณะมนตรีเอไอเอโดยทันทีหรืออย่างน้อยเป็นประจำทุกปี ถ้าการออกกฎหมาย ใหม่ใดๆ หรือการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ข้อบังคับ หรือแนวทางทางปกครองที่มีอยู่ใดๆ ซึ่งมี ผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการลงทุนหรือข้อผูกพันของรัฐสมาชิกภายใต้ความตกลงนี้
  - (ซี) เปิดเผยต่อสาธารณชนเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ หรือแนวทางทางปกครองที่มี ผลใช้บังคับทั่วไปทั้งหมด ที่เกี่ยวกับหรือมีผลกระทบต่อการลงทุนในดินแดนของรัฐสมาชิก และ
  - (ดี) จัดตั้งหรือระบุจุดสอบถามข้อมูล ซึ่งเมื่อมีการร้องขอจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือรัฐสมาชิกอื่นใดๆ เพื่อให้ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับมาตรการที่ต้องตีพิมพ์หรือเปิดเผย ภายใต้ อนุวรรค (บี) และ (ซี) ได้ในทันที
2. ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้จะกำหนดให้รัฐสมาชิกต้องจัดให้หรืออนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลลับ ใดๆ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ลงทุนหรือการลงทุนรายใดโดยเฉพาะ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะ ขัดขวางการบังคับใช้กฎหมาย หรือมีเช่นนั้น ขัดกับประโยชน์สาธารณะหรือจะทำให้เสื่อม ผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่ชอบด้วยกฎหมายของนิติบุคคล สาธารณชน และเอกชนรายใด โดยเฉพาะ เสื่อมไป

ข้อ 22

การเข้าเมือง การพำนักอยู่เป็นการชั่วคราว และการทำงานของผู้ลงทุนและพนักงานในตำแหน่งสำคัญ

ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและแรงงาน ข้อบังคับ และนโยบายแห่งชาติที่เกี่ยวกับการเข้าเมือง การพำนักอยู่เป็นการชั่วคราว และการอนุญาตให้ทำงาน และสอดคล้องกับข้อผูกพันของรัฐสมาชิกภายใต้ความตกลงอาฟาส รัฐสมาชิกแต่ละรัฐต้องอนุญาตการเข้าเมือง การพำนักอยู่เป็นการชั่วคราว และการอนุญาตให้ทำงานให้แก่ผู้ลงทุน ผู้บริหาร ผู้จัดการ และสมาชิกของคณะกรรมการบริหารของนิติบุคคลของรัฐสมาชิกอื่นๆ เพื่อความมุ่งประสงค์ของการจัดตั้ง การพัฒนา การบริหารจัดการ หรือการให้คำแนะนำในการดำเนินการลงทุนในดินแดนของรัฐสมาชิกฝ่ายแรก ซึ่งคนเหล่านี้หรือนิติบุคคลของรัฐสมาชิกอื่นที่จ้างผู้บริหาร ผู้จัดการ และสมาชิกของคณะกรรมการบริหารดังกล่าว ได้ผูกพันหรืออยู่ในระหว่างการดำเนินการผูกพันเงินทุนจำนวนมากหรือทรัพยากรอื่น

ข้อ 23

การปฏิบัติเป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน

เพื่อให้ความตกลงนี้เพิ่มประโยชน์ให้กับรัฐสมาชิกใหม่ของอาเซียน และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักการที่ระบุในอารัมภบทและข้อ 1 (วัตถุประสงค์) และข้อ 2 (หลักการที่เป็นแนวทาง) รัฐสมาชิกยอมรับความสำคัญของการให้การปฏิบัติเป็นพิเศษและแตกต่างแก่รัฐสมาชิกใหม่ของอาเซียน ผ่านทาง

- (เอ) ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างความสามารถของรัฐสมาชิกเหล่านั้นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการส่งเสริมการลงทุน รวมถึงในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (บี) ข้อผูกพันที่อยู่ในความสนใจของรัฐสมาชิกใหม่ของอาเซียน และ
- (ซี) การยอมรับว่าข้อผูกพันของรัฐสมาชิกใหม่ของอาเซียนแต่ละรัฐอาจกระทำตามขั้นตอนการพัฒนาของแต่ละรัฐ

ข้อ 24

การส่งเสริมการลงทุน

รัฐสมาชิกจะต้องร่วมมือกันเพื่อทำให้อาเซียนเป็นที่รู้จักมากขึ้นในฐานะเขตการลงทุนที่เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อเพิ่มการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาสู่อาเซียนและการลงทุนภายในอาเซียน โดยวิธีต่างๆ รวมถึง

- (เอ) การส่งเสริมการเติบโตและพัฒนาการของวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม และวิสาหกิจข้ามชาติของอาเซียน
- (บี) การเพิ่มพูนการเกื้อกูลกันทางด้านอุตสาหกรรมและเครือข่ายการผลิตระหว่างวิสาหกิจข้ามชาติของอาเซียน
- (ซี) การจัดตั้งคณะผู้แทนด้านการลงทุนที่มุ่งเน้นการพัฒนากลุ่มระดับภูมิภาค และเครือข่ายการผลิต
- (ดี) การจัดตั้งและการสนับสนุนการจัดบรรยายสรุปและจัดสัมมนาต่างๆ เกี่ยวกับโอกาสการลงทุน และเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายด้านการลงทุน และ
- (อี) การดำเนินการแลกเปลี่ยนในประเด็นอื่นๆ ที่เป็นความสนใจร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน

ข้อ 25

การอำนวยความสะดวกในการลงทุน

รัฐสมาชิกจะต้องพยายามร่วมมือกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้การลงทุนที่เข้าไปในและที่มีอยู่ภายในอาเซียน โดยวิธีต่างๆ รวมถึง

- (เอ) การสร้างสภาวะแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับการลงทุนทุกรูปแบบ
- (บี) การรวบรัดและการทำให้ขั้นตอนสำหรับการยื่นคำขอและการให้ความเห็นชอบการลงทุนง่ายขึ้น
- (ซี) การส่งเสริม การเผยแพร่ข้อมูลการลงทุน รวมถึงกฎ ข้อบังคับ นโยบาย และกระบวนการลงทุน
- (ดี) การจัดตั้งศูนย์การลงทุนแบบครบวงจร
- (อี) การเสริมสร้างฐานข้อมูลของการลงทุนในทุกรูปแบบสำหรับการวางหลักนโยบายเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการลงทุนของอาเซียน
- (เอฟ) การดำเนินการให้คำปรึกษาแก่กลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับเรื่องการลงทุน และ
- (จี) การจัดให้บริการให้คำแนะนำแก่กลุ่มธุรกิจของรัฐสมาชิกอื่น

ข้อ 26

การเพิ่มพูนการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันของอาเซียน

รัฐสมาชิกยอมรับความสำคัญของการสนับสนุนการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันทางเศรษฐกิจของอาเซียนผ่านการริเริ่มต่างๆ รวมถึง การริเริ่มสำหรับการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันของอาเซียน โครงการสาขาที่จะรวมเป็นหนึ่งเดียวกันในลำดับแรก และเออีซี ซึ่งรวมถึงความร่วมมือกันด้าน

การลงทุน เพื่อเพิ่มพูนการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันทางเศรษฐกิจของอาเซียน รัฐสมาชิกต้องพยายามที่จะ โดยรวมถึง

(เอ) ทำให้นโยบายและมาตรการด้านการลงทุน เพื่อให้บรรลุถึงการเกื้อกูลกันทางด้านอุตสาหกรรม สอดคล้องกัน หากเป็นไปได้

(บี) สร้างและเสริมสร้างความสามารถของรัฐสมาชิก ในการวางหลักเกณฑ์และพัฒนา นโยบายการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุน รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(ซี) แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการลงทุนและวิธีปฏิบัติที่ดี รวมถึงกิจกรรมและอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

(ดี) สนับสนุนความพยายามในการส่งเสริมการลงทุนระหว่างรัฐสมาชิกเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ข้อ 27

ข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก

ให้ใช้บังคับพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทของอาเซียน ลงนามที่เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ. 2004 ตามที่แก้ไข ในการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับความตกลงนี้

ส่วนบี

ข้อพิพาทการลงทุนระหว่างรัฐสมาชิกกับผู้ลงทุน

ข้อ 28

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้

(เอ) “ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง” หมายถึง

(หนึ่ง) เลขานุการอภิสิต ในกรณีของการอนุญาตไต่สวนการภายใต้ข้อ 33 (1) (บี) หรือ (ซี)

(สอง) เลขานุการศาลประจำอนุญาตไต่สวนการ ในกรณีของการอนุญาตไต่สวนการภายใต้ข้อ 33 (1) (ดี) หรือ

(สาม) เลขานุการหรือบุคคลอื่นที่มีตำแหน่งเทียบเท่า ของศูนย์หรือสถาบันอนุญาตไต่สวนการนั้น ในกรณีของการอนุญาตไต่สวนการภายใต้ข้อ 33 (1) (อี) และ (เอฟ)

(บี) “ผู้ลงทุนผู้พิพาท” หมายถึง ผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกยื่นข้อที่เรียกร้องในนามของตนเองภายใต้ส่วนนี้ และหากเกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกที่ยื่นข้อเรียกร้องในนามนิติบุคคลของรัฐสมาชิกอื่นที่ผู้ลงทุนเป็นเจ้าของหรือควบคุม

(ซี) “รัฐสมาชิกผู้พิพาท” หมายถึง รัฐสมาชิกซึ่งถูกยื่นข้อเรียกร้องภายใต้ส่วนนี้

(ดี) “คู่พิพาท” หมายถึง ผู้ลงทุนผู้พิพาทและรัฐสมาชิกผู้พิพาท

(อี) “อิกสิต” หมายถึง ศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาทการลงทุน

(เอฟ) “กฎการอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมของอิกสิต” หมายถึง กฎที่ใช้บังคับกับการอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมสำหรับการบริหารจัดการกระบวนการพิจารณาโดยฝ่ายเลขานุการของศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาทการลงทุน

(จี) “อนุสัญญาอิกสิต” หมายถึง อนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาทการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของรัฐอื่น ทำขึ้นที่กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 18 มีนาคม ค.ศ. 1965

(เอช) “อนุสัญญานิวยอร์ก” หมายถึง อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการยอมรับ และการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ทำขึ้นที่นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 1958

(ไอ) “รัฐสมาชิกที่มีใช้ผู้พิพาท” หมายถึง รัฐสมาชิกของผู้ลงทุนผู้พิพาท และ

(เจ) “กฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการของอังสิทรัล” หมายถึง กฎอนุญาโตตุลาการของคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ เห็นชอบโดยสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1976

ข้อ 29

ขอบเขตการครอบคลุม

1. ให้ส่วนนี้ใช้บังคับกับข้อพิพาทการลงทุนระหว่างรัฐสมาชิกกับผู้ลงทุนของรัฐสมาชิกอีกรัฐหนึ่งซึ่งได้รับความสูญเสียหรือเสียหายด้วยเหตุผลการละเมิดที่กล่าวอ้างว่ามีของสิทธิใดๆ ที่ได้รับจากความตกลงนี้ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของผู้ลงทุนผู้นั้น
2. บุคคลธรรมดาที่เป็นคนชาติหรือถือสัญชาติของรัฐสมาชิกหนึ่ง ต้องไม่ดำเนินการเรียกร้องต่อรัฐสมาชิกนั้นภายใต้ส่วนนี้
3. ส่วนนี้จะไม่ใช้บังคับกับข้อเรียกร้องที่เกิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือข้อเรียกร้องที่ได้ถูกหยิบยกขึ้นก่อนที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ
4. ไม่มีสิ่งใดในส่วนนี้จะถูกตีความเพื่อเป็นการขัดขวางผู้ลงทุนผู้พิพาทจากการหาหนทางในการระงับข้อพิพาททางปกครองหรือทางศาลที่มีอยู่ภายในประเทศของรัฐสมาชิกผู้พิพาท

ข้อ 30

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. คู่พิพาทอาจตกลงให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อใดก็ได้ ซึ่งอาจเริ่มเมื่อใดก็ได้ และอาจถูกยกเลิกเมื่อมีคำร้องขอจากผู้ลงทุนผู้พิพาทเมื่อใดก็ได้
2. กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจจะดำเนินต่อไปในขณะที่กระบวนการที่กำหนดให้ไว้ในข้อ 33 (การยื่นข้อเรียกร้อง) อยู่ในระหว่างการพิจารณา หากคู่พิพาทตกลงกัน
3. กระบวนการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและท่าทีของคู่พิพาทในระหว่างกระบวนการพิจารณาเหล่านี้ จะไม่ทำให้สิทธิของคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในกระบวนการพิจารณาอื่นใดต่อไปภายใต้อำนาจนี้ เสื่อมไป

ข้อ 31

การปรึกษาหารือ

1. ในกรณีที่มีข้อพิพาทการลงทุน คู่พิพาทจะต้องพยายามแก้ไขปัญหาคู่พิพาท โดยผ่านการปรึกษาหารือและการเจรจา ก่อน ซึ่งอาจรวมถึงการใช้กระบวนการที่มีบุคคลที่สามโดยไม่มีผลผูกพัน การปรึกษาหารือดังกล่าวจะต้องเริ่มดำเนินการโดยให้ผู้ลงทุนผู้พิพาทยื่นคำร้องขอปรึกษาหารือเป็นลายลักษณ์อักษรส่งไปให้รัฐสมาชิกผู้พิพาท
2. การปรึกษาหารือจะเริ่มขึ้นภายใน 30 วัน นับจากวันที่รัฐสมาชิกผู้พิพาทได้รับคำร้องขอปรึกษาหารือ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น
3. ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขข้อพิพาทการลงทุนผ่านการปรึกษาหารือ ผู้ลงทุนผู้พิพาทจะต้องใช้พยายามอย่างสมเหตุสมผลที่จะจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางกฎหมายและทางข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทการลงทุนให้รัฐสมาชิกผู้พิพาทก่อนเริ่มการปรึกษาหารือ

ข้อ 32

ข้อเรียกร้องโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิก

หากข้อพิพาทการลงทุนไม่ได้รับการแก้ไขภายใน 180 วัน นับจากวันที่รัฐสมาชิกผู้พิพาทได้รับคำร้องขอปรึกษาหารือ ผู้ลงทุนผู้พิพาทอาจยื่นข้อเรียกร้องต่อการอนุญาโตตุลาการ ภายใต้ข้อบังคับของส่วนนี้

(เอ) ว่ารัฐสมาชิกผู้พิพาทได้ละเมิดพันธกรณีอันเกิดขึ้นภายใต้ข้อ 5 (การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ) ข้อ 6 (การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง) ข้อ 8 (คณะผู้บริหารอาวุโสและคณะกรรมการบริหาร) ข้อ 11 (การปฏิบัติต่อการลงทุน) ข้อ 12 (การชดเชยในกรณีจลาจล) ข้อ 13 (การโอน) ข้อ 14 (การเวนคืนและการชดเชย) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ การดำเนินงาน การปฏิบัติการ หรือการขาย หรือจำหน่ายจ่ายโอนอื่น ซึ่งการลงทุนที่ครอบคลุม และ

(บี) ผู้ลงทุนผู้พิพาทที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่ครอบคลุมได้รับความสูญเสียหรือความเสียหายด้วยเหตุผลจากหรืออันเกิดจากการละเมิดนั้น

ข้อ 33

การยื่นข้อเรียกร้อง

1. ผู้ลงทุนผู้พิพาทอาจยื่นข้อเรียกร้องที่อ้างถึงในข้อ 32 (ข้อเรียกร้องโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิก) โดยการเลือกของผู้ลงทุนผู้พิพาท
  - (เอ) ต่อศาลหรือองค์คณะทางปกครองของรัฐสมาชิกผู้พิพาท โดยมีเงื่อนไขว่าศาลหรือองค์คณะดังกล่าวมีเขตอำนาจเหนือข้อเรียกร้องนั้น หรือ
  - (บี) ภายใต้อนุสัญญาอิกสิตและกฎว่าด้วยขั้นตอนในกระบวนการอนุญาโตตุลาการของอิกสิต¹⁴ โดยมีเงื่อนไขว่าทั้งรัฐสมาชิกผู้พิพาทและรัฐสมาชิกที่มีคู่พิพาทเป็นภาคีของอนุสัญญาอิกสิต หรือ
  - (ซี) ภายใต้กฎการอำนวยความสะดวกของอิกสิต โดยมีเงื่อนไขว่ารัฐสมาชิกผู้พิพาท หรือรัฐสมาชิกที่มีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาอิกสิต หรือ
  - (ดี) ภายใต้กฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการของอังสิทริล หรือ
  - (อี) ต่อศูนย์การอนุญาโตตุลาการภูมิภาค ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ หรือศูนย์การอนุญาโตตุลาการภูมิภาคอื่นๆ ในอาเซียน หรือ
  - (เอฟ) ต่อสถาบันการอนุญาโตตุลาการอื่นใด หากคู่พิพาทตกลงกันโดยมีเงื่อนไขว่า การใช้กฎว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ หรือศาลหรือศูนย์ที่มีอำนาจพิจารณาใดภายใต้วรรค (เอ) ถึง (เอฟ) แล้ว จะต้องยกเว้นซึ่งการใช้วิธีอื่นที่เหลือ
2. ให้ถือว่าข้อเรียกร้องได้ยื่นต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ส่วนนี้แล้ว เมื่อได้รับการแจ้งคำร้องขอการอนุญาโตตุลาการของผู้ลงทุนผู้พิพาท ("การแจ้งการอนุญาโตตุลาการ") ภายใต้กฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการที่ใช้บังคับ
3. ให้กฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการที่ใช้บังคับภายใต้วรรค 1 ซึ่งมีผลใช้อยู่ในวันที่ข้อเรียกร้องหนึ่งหรือหลายข้อเรียกร้องถูกยื่นต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ส่วนนี้ ใช้บังคับกับการอนุญาโตตุลาการ เว้นแต่ในส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนโดยความตกลงนี้
4. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทการลงทุนเฉพาะหรือข้อพิพาทเป็นกลุ่ม คู่พิพาทอาจสละเปลี่ยนแปลง หรือปรับเปลี่ยนกฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการที่ใช้บังคับโดยการตกลงระหว่างกันเป็นลายลักษณ์อักษร กฎดังกล่าวจะผูกพันองค์คณะหนึ่งหรือหลายองค์คณะที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดตั้งขึ้นตามส่วนนี้ และผูกพันอนุญาโตตุลาการแต่ละรายที่ปฏิบัติงานในองค์คณะดังกล่าว

¹⁴ ในกรณีของฟิลิปปินส์ การยื่นข้อเรียกร้องภายใต้อิกสิตและกฎว่าด้วยขั้นตอนในกระบวนการอนุญาโตตุลาการของอิกสิต จะต้องอยู่ภายใต้ข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างคู่พิพาทในกรณีข้อพิพาทการลงทุนนั้นเกิดขึ้น

5. ผู้ลงทุนผู้พิพาทจะต้องจัดให้มีพร้อมกับการแจ้งการอนุญาโตตุลาการ
- (เอ) ชื่อของอนุญาโตตุลาการที่ผู้ลงทุนผู้พิพาทแต่งตั้ง หรือ
  - (บี) ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้ลงทุนผู้พิพาทให้มีผู้มีอำนาจแต่งตั้งแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการนั้น

ข้อ 34

เงื่อนไขและข้อจำกัดในการยื่นข้อเรียกร้อง

1. การยื่นข้อพิพาทต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 33 (1) (บี) ถึง (เอฟ) จะต้องเป็นไปตามส่วนนี้ และจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้
  - (เอ) การยื่นข้อพิพาทการลงทุนต่อการอนุญาโตตุลาการดังกล่าวที่เกิดขึ้นภายใน 3 ปี นับจากเวลาที่ผู้ลงทุนผู้พิพาทได้รู้หรือมีเหตุอันสมควรให้รู้ถึงการละเมิดพันธกรณีภายใต้ความตกลงนี้ ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายต่อผู้ลงทุนผู้พิพาทหรือการลงทุนที่ครอบคลุม และ
  - (บี) ผู้ลงทุนผู้พิพาทได้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างน้อย 90 วันก่อนที่จะยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐสมาชิกผู้พิพาท ถึงเจตนาของตนที่จะยื่นข้อพิพาทการลงทุนต่อการอนุญาโตตุลาการดังกล่าว และซึ่งสรุปถึงการละเมิดที่กล่าวอ้างของรัฐสมาชิกผู้พิพาทภายใต้ความตกลงนี้ (รวมถึงบทบัญญัติที่กล่าวอ้างว่าถูกละเมิด) และความสูญเสียหรือเสียหายที่ถูกอ้างว่าเกิดขึ้นต่อผู้ลงทุนผู้พิพาทหรือการลงทุนที่ครอบคลุม และ
  - (ซี) การแจ้งการอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 33 (2) ต้องประกอบด้วยการสละสิทธิเป็นลายลักษณ์อักษรโดยผู้ลงทุนผู้พิพาท ที่จะเริ่มกระบวนการหรือดำเนินการต่อไปซึ่งกระบวนการใดๆ ต่อศาลหรือองค์กรคณะทางปกครองของรัฐสมาชิกผู้พิพาท หรือกระบวนการระงับข้อพิพาทอื่น ที่เกี่ยวข้องกันมาตรการใดๆ ที่กล่าวอ้างว่าก่อให้เกิดการละเมิดที่อ้างถึงในข้อ 32 (การยื่นข้อเรียกร้องโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิก)
2. โดยไม่คำนึงถึงอนุวรรค 1 (ซี) ผู้ลงทุนผู้พิพาทจะต้องไม่ถูกขัดขวางจากการเริ่มหรือดำเนินการต่อไปซึ่งการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการคุ้มครองชั่วคราวด้วยความมุ่งประสงค์เดียวที่จะสงวนสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ลงทุนผู้พิพาท และไม่เกี่ยวข้องกับการชำระค่าเสียหายหรือข้อยุติในประเด็นปัญหาของข้อพิพาท ต่อศาลหรือองค์กรคณะทางปกครองของรัฐสมาชิกผู้พิพาท
3. รัฐสมาชิกจะต้องไม่ให้ความคุ้มครองทางการทูตหรือยื่นข้อเรียกร้องระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อพิพาทซึ่งผู้ลงทุนหนึ่งของตนและรัฐสมาชิกอื่น ได้ยินยอมให้ยื่น หรือที่ได้ยื่นต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ส่วนนี้ เว้นแต่รัฐสมาชิกอื่นเช่นว่านั้น ไม่สามารถกระทำหรือปฏิบัติตามคำชี้ขาดที่ตัดสินออกมาในข้อพิพาทดังกล่าว เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้ การคุ้มครองทางการทูตจะต้องไม่รวมถึงการติดต่อแลกเปลี่ยนทางการทูตอย่างไม่เป็นทางการด้วยความมุ่งประสงค์เพียงเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกในการระงับข้อพิพาท

4. รัฐสมาชิกผู้พิพาทจะต้องไม่อ้างเป็นคำแก้ต่าง คำฟ้องแย้ง สิทธิหักล้าง หรืออื่นใดว่า ผู้ลงทุนผู้พิพาทที่เกี่ยวกับการลงทุนที่ครอบคลุม ได้รับหรือจะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายหรือการชดเชยอื่นสำหรับความเสียหายใดๆ ที่กล่าวอ้างทั้งหมดหรือบางส่วน ตามสัญญาประกันหรือสัญญาค้ำประกัน

ข้อ 35

การคัดเลือกอนุญาโตตุลาการ

1. เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น องค์คณะจะต้องประกอบด้วยอนุญาโตตุลาการ 3 คน ได้แก่
  - (เอ) อนุญาโตตุลาการที่แต่งตั้งโดยคู่พิพาทแต่ละฝ่าย ฝ่ายละหนึ่งคน และ
  - (บี) อนุญาโตตุลาการคนที่สาม ซึ่งจะเป็นประธานอนุญาโตตุลาการ ที่แต่งตั้งโดยการตกลงกันระหว่างคู่พิพาท อนุญาโตตุลาการคนที่สามจะต้องเป็นคนชาติของประเทศที่มีใช้รัฐสมาชิกซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับรัฐสมาชิกผู้พิพาทและรัฐสมาชิกที่มีใช้ผู้พิพาท และจะต้องไม่มีถิ่นพำนักถาวรในรัฐสมาชิกผู้พิพาทหรือรัฐสมาชิกที่มีใช้ผู้พิพาท
2. บุคคลผู้ใดที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุญาโตตุลาการจะต้องมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในด้านกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง กฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศ หรือกฎเกณฑ์ทางการลงทุนระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการจะต้องถูกเลือกอย่างเคร่งครัดบนพื้นฐานของความเป็นกลาง ความน่าเชื่อถือ ความมีวิจาร์ณญาณที่ดี ความเป็นอิสระ และจะต้องประพฤติตนบนพื้นฐานเดียวกันตลอดระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ
3. ภายใต้ข้อบังคับของข้อ 36 (การดำเนินการของการอนุญาโตตุลาการ) หากองค์คณะไม่ได้รับแต่งตั้งภายใน 75 วัน นับจากวันที่ข้อเรียกร้องถูกยื่นต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ส่วนนี้ เมื่อมีการร้องขอจากคู่พิพาท ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจะต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการหลายคนซึ่งยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง
4. ให้องค์คณะมีคำตัดสินโดยเสียงข้างมาก และคำตัดสินจะต้องมีผลผูกพัน
5. คู่พิพาทจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของอนุญาโตตุลาการที่ฝ่ายตนแต่งตั้ง และจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของประธานอนุญาโตตุลาการ และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นสัดส่วนเท่าๆกัน ในกรณีอื่นๆ ทั้งหมด ให้องค์คณะกำหนดกระบวนการพิจารณาของตนเอง
6. คู่พิพาทอาจจะตั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากองค์คณะ รวมถึงค่าตอบแทนของอนุญาโตตุลาการ
7. เมื่ออนุญาโตตุลาการคนใดที่รับการแต่งตั้งตามข้อนี้ ลาออกหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ อนุญาโตตุลาการผู้ที่มาแทนจะต้องได้รับแต่งตั้งโดยใช้วิธีเดียวกันตามที่ได้กำหนดไว้สำหรับการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนเดิม และให้อนุญาโตตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งแทนมีอำนาจและหน้าที่ทั้งหมดของอนุญาโตตุลาการคนเดิม

ข้อ 36

การดำเนินการของการอนุญาตตุลาการ

1. เมื่อมีการยกประเด็นเกี่ยวกับเขตอำนาจหรือการยอมรับพิจารณาตีมาเป็นข้อคัดค้านเบื้องต้น องค์กรจะต้องตัดสินเรื่องนี้ก่อนการเข้าสู่การพิจารณาในมูลคดี
2. โดยไม่ช้ากว่า 30 วันภายหลังจากการจัดตั้งองค์กร รัฐสมาชิกผู้พิพาทอาจยื่นข้อคัดค้านว่าข้อเรียกร้องไม่มีมูลอย่างเห็นได้ชัด รัฐสมาชิกผู้พิพาทอาจยื่นข้อคัดค้านได้เช่นกันว่าข้อเรียกร้องนั้นอยู่นอกเหนือเขตอำนาจหรืออำนาจหน้าที่ขององค์กร รัฐสมาชิกผู้พิพาทจะต้องระบุโดยจำเพาะเจาะจงเท่าที่จะทำได้ถึงพื้นฐานของการคัดค้าน
3. องค์กรจะต้องพิจารณาว่าการคัดค้านดังกล่าวใดเป็นประเด็นปัญหาเบื้องต้นโดยแยกจากการพิจารณามูลคดีของข้อเรียกร้อง คู่พิพาทจะต้องมีโอกาสอย่างสมเหตุสมผลในการแสดงความเห็นและข้อสังเกตของตนต่อองค์กร ถ้าองค์กรตัดสินว่าข้อเรียกร้องไม่มีมูลอย่างเห็นได้ชัด หรือไม่อยู่ในเขตอำนาจหรืออำนาจหน้าที่ขององค์กร องค์กรจะต้องออกคำชี้ขาดให้ผลลัพธ์เช่นนั้น
4. หากมีเหตุอันสมควร องค์กรอาจชี้ขาดแก่ฝ่ายที่ชนะถึงค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมที่สมเหตุสมผลที่เกิดขึ้นในการยื่นหรือการโต้แย้งข้อคัดค้าน ในการกำหนดว่าคำชี้ขาดนั้นมีเหตุอันสมควรหรือไม่ องค์กรจะต้องพิจารณาว่าข้อเรียกร้องหรือข้อคัดค้านนั้นไม่เป็นสาระหรือไม่มีมูลอย่างเห็นได้ชัดหรือไม่ และจะต้องให้โอกาสที่สมเหตุสมผลแก่คู่พิพาทในการแสดงความเห็น
5. เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น องค์กรจะต้องกำหนดสถานที่ของการอนุญาตตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตตุลาการที่ใช้บังคับ โดยมีเงื่อนไขว่าสถานที่นั้นจะต้องอยู่ในดินแดนของรัฐซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาไนวยอร์ก
6. เมื่อข้อพิพาทการลงทุนเกี่ยวข้องกับมาตรการที่อาจจะเป็นมาตรการทางภาษี ให้รัฐสมาชิกผู้พิพาทและรัฐสมาชิกที่มีใช้ผู้พิพาท รวมถึงผู้แทนจากหน่วยงานด้านภาษีของรัฐเหล่านั้น จัดให้มีการปรึกษาหารือเพื่อวินิจฉัยว่ามาตรการที่เป็นประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นมาตรการทางภาษีหรือไม่
7. เมื่อผู้ลงทุนผู้พิพาทอ้างว่ารัฐสมาชิกผู้พิพาทได้ละเมิดข้อ 14 (การเวนคืนและการชดเชย) โดยการนำมาใช้หรือบังคับใช้ซึ่งมาตรการทางภาษี รัฐสมาชิกผู้พิพาทและรัฐสมาชิกที่มีใช้ผู้พิพาทจะต้องจัดให้มีการปรึกษาหารือ เมื่อมีการร้องขอจากรัฐสมาชิกผู้พิพาท โดยมุ่งที่จะวินิจฉัยว่ามาตรการทางภาษีที่เป็นประเด็นปัญหาดังกล่าวนั้นมีผลเทียบเท่ากับการเวนคืนหรือการทำให้เป็นของรัฐหรือไม่
8. องค์กรใดๆ ที่อาจจัดตั้งขึ้นภายใต้ส่วนนี้ จะต้องให้การพิจารณาอย่างจริงจังต่อคำตัดสินของรัฐสมาชิกทั้งสอง ภายใต้วรรค 6 และ 7
9. หากรัฐสมาชิกทั้งสองไม่สามารถเริ่มการปรึกษาหารือตามที่อ้างถึงในวรรค 6 และ 7 หรือไม่สามารถหาข้อตัดสินร่วมกันได้ ภายในระยะเวลา 180 วัน นับจากวันที่ได้รับคำร้องขอให้

ปรึกษาหารือ ตามที่อ้างถึงในข้อ 31 (การปรึกษาหารือ) ผู้ลงทุนผู้พิพาทจะต้องไม่ถูกขัดขวางจากการยื่นข้อเรียกร้องของตนต่อการอนุญาโตตุลาการตามส่วนนี้

ข้อ 37

การรวมข้อเรียกร้อง

เมื่อมีการยื่นข้อเรียกร้องสองข้อหรือมากกว่านั้นโดยแยกกันต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อ 32 (ข้อเรียกร้องโดยผู้ลงทุนของรัฐสมาชิก) และข้อเรียกร้องเหล่านั้นมีประเด็นปัญหาในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่เหมือนกันและเกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน คู่พิพาทที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอาจตกลงที่จะรวมข้อเรียกร้องเหล่านั้นโดยรูปแบบใดที่เห็นว่าเหมาะสมก็ได้

ข้อ 38

รายงานของผู้เชี่ยวชาญ

โดยไม่กระทบต่อการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นตามที่กล่าวด้วยอนุญาโตตุลาการที่ใช้บังคับ อนุญาตเมื่อมีการร้องขอจากคู่พิพาท องค์กรนี้อาจแต่งตั้งให้ผู้เชี่ยวชาญหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นจัดทำรายงานต่อองค์กรนี้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อนำเสนอประเด็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข ความปลอดภัย หรือเรื่องทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ ที่คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งยกขึ้นในกระบวนการพิจารณา โดยให้เป็นไปตามข้อตกลงและเงื่อนไขที่คู่พิพาทอาจตกลงกัน

ข้อ 39

ความโปร่งใสของกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ

1. ภายใต้บังคับของวรรค 2 และ 3 รัฐสมาชิกผู้พิพาทอาจเปิดเผยต่อสาธารณชนซึ่งคำชี้ขาดและคำตัดสินทั้งหมดที่จัดทำขึ้นโดยองค์กร
2. คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่มีเจตนาจะใช้ข้อมูลที่กำหนดให้เป็นข้อมูลที่เป็นความลับในการพิจารณาความ จะต้องแจ้งองค์กรจนถึงเรื่องดังกล่าว องค์กรจะต้องจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อคุ้มครองข้อมูลจากการถูกเปิดเผย
3. ข้อมูลใดซึ่งกำหนดเป็นการเฉพาะว่าเป็นความลับ ที่ได้ยื่นต่อองค์กรหรือต่อคู่พิพาท จะต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกเปิดเผย
4. คู่พิพาทอาจเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับนั้นให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ ที่ตนพิจารณาเห็นว่าจำเป็นสำหรับการเตรียมการในคดีของตน แต่จะต้องกำหนดว่าข้อมูลที่เป็นความลับนั้นจะต้องได้รับการคุ้มครอง

5. องค์กรจะต้องไม่กำหนดให้รัฐสมาชิกจัดเตรียมหรืออนุญาตการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการขัดต่อการบังคับใช้กฎหมาย หรือขัดต่อกฎหมายของรัฐสมาชิกที่ใช้คุ้มครองความลับของคณะรัฐมนตรี ความลับส่วนบุคคล หรือธุรกิจการเงินและบัญชีรายบุคคลของลูกค้าสถาบันการเงิน หรือสิ่งซึ่งตนเห็นว่าขัดต่อความมั่นคงที่มีความสำคัญยิ่งของตน
6. รัฐสมาชิกที่มีผู้พิพาทจะต้องมีสิทธิที่จะได้รับสำเนาหนังสือแจ้งการอนุญาโตตุลาการจากรัฐสมาชิกผู้พิพาทด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ไม่ช้ากว่า 30 วันหลังจากวันที่เอกสารนั้นได้ถูกส่งไปยังรัฐสมาชิกผู้พิพาท รัฐสมาชิกผู้พิพาทจะต้องแจ้งรัฐสมาชิกอื่นทั้งหมดเกี่ยวกับการได้รับการแจ้งการอนุญาโตตุลาการภายใน 30 วันจากนั้น

ข้อ 40

กฎหมายที่ใช้บังคับ

1. ภายใต้บังคับของวรรค 2 และ 3 เมื่อมีการยื่นข้อเรียกร้องภายใต้ข้อ 34 (การยื่นข้อเรียกร้อง) องค์กรจะต้องตัดสินประเด็นในข้อพิพาทตามความตกลงนี้ ความตกลงอื่นใดที่ใช้บังคับระหว่างรัฐสมาชิก และกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ และในกรณีที่สามารถนำมาใช้ได้ กฎหมายภายในใดที่เกี่ยวข้องของรัฐสมาชิกผู้พิพาท
2. โดยตนเองหรือโดยการร้องขอจากคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง องค์กรจะต้องร้องขอให้มีการตีความร่วมกันซึ่งบทบัญญัติใดๆ ของความตกลงนี้ที่เป็นประเด็นในข้อพิพาท รัฐสมาชิกจะต้องยื่นคำตัดสินร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรแสดงถึงการตีความของตน ต่อองค์กรภายใน 60 วันนับแต่มีการส่งคำร้องขอ โดยไม่กระทบถึงความในวรรค 3 หากรัฐสมาชิกไม่สามารถมีคำตัดสินดังกล่าวได้ภายใน 60 วัน การตีความใดๆ ที่ยื่นไปแล้วโดยรัฐสมาชิก จะต้องถูกส่งต่อไปยังคู่พิพาทและองค์กร ซึ่งจะต้องตัดสินประเด็นดังกล่าวด้วยตนเอง
3. ให้คำตัดสินร่วมของรัฐสมาชิกที่แสดงถึงการตีความบทบัญญัติของความตกลงนี้มีผลผูกพันองค์กร และคำตัดสินหรือคำชี้ขาดใดๆ ซึ่งออกโดยองค์กรต้องสอดคล้องกับคำตัดสินร่วมนั้น

ข้อ 41

คำชี้ขาด

1. คู่พิพาทอาจตกลงยุติข้อพิพาท ณ เวลาใดก็ได้ ก่อนที่องค์กรจะมีคำชี้ขาดสุดท้าย
2. เมื่อองค์กรได้ออกคำชี้ขาดสุดท้ายต่อคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด องค์กรอาจจะออกคำชี้ขาดแยกกันหรือรวมกัน เฉพาะ
  - (เอ) ค่าเสียหายที่เป็นเงินและดอกเบี้ยใดๆ ที่พึงเกิดขึ้น และ
  - (บี) การชดเชยสินทรัพย์สิน ซึ่งในกรณีนี้คำชี้ขาดจะต้องกำหนดให้รัฐสมาชิกผู้พิพาทอาจชำระค่าเสียหายที่เป็นเงินและดอกเบี้ยใดๆ ที่พึงเกิดขึ้นแทนการชดเชยสินได้

3. องค์คณะอาจจะออกคำชี้ขาดในส่วนของค่าใช้จ่ายและค่าทนายความ ตามความตกลงนี้ และกฎว่าด้วยอนุญาโตตุลาการที่ใช้บังคับ
4. องค์คณะจะต้องไม่ออกคำชี้ขาดให้มีการชดเชยค่าเสียหายในเชิงลงโทษ
5. คำชี้ขาดขององค์คณะจะต้องไม่มีผลผูกพัน เว้นแต่ระหว่างคู่พิพาทและในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีนี้โดยเฉพาะ
6. ภายใต้บังคับของวรรค 7 และกระบวนการทบทวนที่ใช้บังคับสำหรับการออกคำชี้ขาดชั่วคราวที่ใช้บังคับ คู่พิพาทจะต้องกระทำและปฏิบัติตามคำชี้ขาดโดยไม่ล่าช้า¹⁵
7. คู่พิพาทมีอาจขอให้บังคับตามคำชี้ขาดสุดท้ายได้จนกว่า :
  - (เอ) ในกรณีที่เป็นการออกคำชี้ขาดสุดท้ายภายใต้อนุสัญญาอิกสิต
(หนึ่ง) เวลาผ่านพ้นไป 120 วัน นับจากวันที่มีการออกคำชี้ขาด และไม่มีคู่พิพาทฝ่ายใดร้องขอให้มีการทบทวน หรือขอให้คำชี้ขาดตกเป็นโมฆะ หรือ
  - (สอง) กระบวนการพิจารณาทบทวนหรือการขอให้คำชี้ขาดตกเป็นโมฆะได้เสร็จสิ้นลง
  - (บี) ในกรณีที่เป็นการออกคำชี้ขาดสุดท้ายภายใต้กฎการอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมของอิกสิต กฎว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการของอังกฤษ หรือกฎอื่นใดที่ได้เลือกใช้ตามข้อ 33 (1) (อี)
(หนึ่ง) เวลาผ่านพ้นไป 90 วัน นับจากวันที่มีการออกคำชี้ขาด และไม่มีคู่พิพาทฝ่ายใดเริ่มต้นกระบวนการพิจารณา เพื่อทบทวน เพิกถอน หรือทำให้คำชี้ขาดตกเป็นโมฆะ หรือ
  - (สอง) ศาลได้ยกคำร้องหรือได้รับคำร้องขอให้ทบทวน เพิกถอน หรือทำให้คำชี้ขาดตกเป็นโมฆะ และไม่มี การอุทธรณ์ต่อไปอีก
8. ข้อเรียกร้องที่ยื่นต่อการอนุญาโตตุลาการภายใต้ส่วนนี้จะต้องถือว่าเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์หรือธุรกรรมทางพาณิชย์ ตามความมุ่งประสงค์ของข้อ 1 ของอนุสัญญานิวยอร์ค
9. รัฐสมาชิกแต่ละฝ่ายจะต้องจัดให้มีการบังคับตามคำชี้ขาดในดินแดนของตน

ส่วนซี

ข้อ 42

การจัดการด้านสถาบัน

¹⁵ รัฐสมาชิกเข้าใจร่วมกันว่าอาจมีขั้นตอนทางกฎหมายภายในและทางปกครองที่ต้องปฏิบัติตามก่อนที่จะปฏิบัติตามคำชี้ขาดได้

1. ให้คณะมนตรีเอไอเอ ที่จัดตั้งโดยเออีเอ็ม ภายใต้ความตกลงเอไอเอรับผิดชอบในการปฏิบัติตามความตกลงนี้
2. ให้คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุนอาเซียน (“ซีซีไอ”) ซึ่งก่อตั้งโดยคณะมนตรีเอไอเอ และประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสที่รับผิดชอบด้านการลงทุนและเจ้าหน้าที่อาวุโสอื่นจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความช่วยเหลือคณะมนตรีเอไอเอ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ให้ซีซีไอรายงานต่อคณะมนตรีเอไอเอผ่านที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียน (“ซีออม”) ให้สำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นฝ่ายเลขานุการสำหรับคณะมนตรีเอไอเอและซีซีไอ
3. ให้หน้าที่ของคณะมนตรีเอไอเอมีดังนี้
  - (เอ) วางแนวทางนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการลงทุนในระดับโลกและระดับภูมิภาค ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม การอำนวยความสะดวก การคุ้มครอง และการเปิดเสรี
  - (บี) ดูแล ประสานงาน และทบทวนการปฏิบัติตามความตกลงนี้
  - (ซี) แจ้งให้เออีเอ็มทราบถึงสถานะล่าสุดเกี่ยวกับการปฏิบัติและการดำเนินการตามความตกลงนี้
  - (ดี) พิจารณาและเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมใดๆ ของความตกลงนี้ต่อเออีเอ็ม
  - (อี) อำนวยความสะดวกในการหลีกเลี่ยงและการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากความตกลงนี้
  - (เอฟ) กำกับดูแลและประสานการทำงานของซีซีไอ
  - (จี) ออกคำตัดสินที่จำเป็นใดๆ และ
  - (เอช) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่เออีเอ็มอาจตกลงกัน

ข้อ 43

การปรึกษาหารือโดยรัฐสมาชิก

รัฐสมาชิกตกลงที่จะปรึกษาหารือกันและกันเมื่อมีการร้องขอจากรัฐสมาชิกใดๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่ครอบคลุมโดยความตกลงนี้ หรือที่กระทบต่อการปฏิบัติตามความตกลงนี้

ข้อ 44

ความสัมพันธ์กับความตกลงอื่นๆ

ไม่มีสิ่งใดในความตกลงนี้ที่จะทำให้สิทธิและพันธกรณีของรัฐสมาชิกที่มีอยู่ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่ตนเป็นภาคีอยู่ถูกริดรอนไป

ข้อ 45

ภาคผนวก ตาราง และตราสารที่จะตกลงกันในอนาคต

ความตกลงนี้ให้รวมถึงภาคผนวก ตาราง และสารบัญแนบ ซึ่งให้ถือเป็นส่วนประกอบของความตกลงนี้ และตราสารทางกฎหมายในอนาคตทั้งหมดที่จะตกลงกันตามความตกลงนี้

ข้อ 46

การแก้ไขเพิ่มเติม

บทบัญญัติของความตกลงนี้อาจถูกปรับเปลี่ยนโดยการแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้ตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรโดยรัฐสมาชิก

ข้อ 47

ข้อตกลงเฉพาะกาลเกี่ยวกับความตกลงอาเซียนไอจีเอ และความตกลงเอไอเอ

1. เมื่อความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ ให้ความตกลงอาเซียนไอจีเอ และความตกลงเอไอเอ ถูกยกเลิกไป
2. โดยไม่คำนึงถึงการยกเลิกของความตกลงเอไอเอ ให้รายการการยกเว้นชั่วคราวและรายการอ่อนไหวของความตกลงเอไอเอ ใช้กับบทบัญญัติว่าด้วยการเปิดเสรีของความตกลงเอซีไอเอโดยอนุโลม จนกระทั่งถึงเวลาที่รายการข้อสงวนของเอซีไอเอมีผลใช้บังคับ
3. ในส่วนที่เกี่ยวกับการลงทุนที่ดกอยู่ในขอบเขตของความตกลงนี้และภายใต้ความตกลงอาเซียนไอจีเอด้วยเช่นกัน หรือภายในขอบเขตของความตกลงนี้และความตกลงเอไอเอ ผู้ลงทุนของการลงทุนเหล่านี้อาจเลือกที่จะใช้บังคับบทบัญญัติของความตกลงนี้ หรือความตกลงอาเซียนไอจีเอ หรือ ความตกลงเอไอเอ แล้วแต่กรณี แต่ต้องนำมาใช้ทั้งฉบับ เป็นระยะเวลา 3 ปี หลังจากวันที่ความตกลงอาเซียนไอจีเอและเอไอเอถูกยกเลิกไป

ข้อ 48

การมีผลใช้บังคับ

1. ให้ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับหลังจากรัฐสมาชิกทั้งหมดได้แจ้ง หรือหากจำเป็น ยื่นสัตยาบันสารให้แก่เลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะต้องไม่ใช้เวลาเกินกว่า 180 วันหลังจากการลงนามความตกลงนี้
2. เลขาธิการอาเซียนจะต้องแจ้งรัฐสมาชิกทั้งหมดโดยพลันถึงการแจ้งหรือยื่นสัตยาบันสารที่อ้างถึงในวรรค 1

ข้อ 49

ผู้เก็บรักษา

ให้ความตกลงนี้เก็บรักษาไว้กับเลขาธิการอาเซียน ผู้ซึ่งจะต้องจัดทำสำเนาที่รับรองแล้วให้แก่รัฐสมาชิกแต่ละประเทศโดยพลัน

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตน ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียนนี้

ทำขึ้น ณ (เมือง) (ประเทศ) เมื่อ (วัน) ของ (เดือน) ในปีค.ศ. สองพันแปด เป็นต้นฉบับฉบับเดียว เป็นภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลบรูไนดารุสซาลาม

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลมาเลเซีย

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสหภาพพม่า

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสิงคโปร์

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรไทย

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(ชื่อ)

(ตำแหน่ง)

ภาคผนวก 1

การให้ความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษร

เมื่อกฎหมายภายใน ข้อบังคับ และนโยบายแห่งชาติของรัฐสมาชิกกำหนดให้การลงทุนที่ครอบคลุมถึง ต้องได้รับความเห็นชอบที่เป็นการเฉพาะเป็นลายลักษณ์อักษร รัฐสมาชิกจะต้อง

(เอ) แจ้งรัฐสมาชิกอื่นทั้งหมด ผ่านทางสำนักเลขาธิการอาเซียนให้ทราบรายละเอียด ในการติดต่อหน่วยงานของตน ที่มีอำนาจให้ความเห็นชอบดังกล่าว

(บี) ในกรณีที่คำขอไม่สมบูรณ์ ให้ระบุและแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้ยื่นคำขอถึง ข้อมูลเพิ่มเติมทั้งหมดที่ต้องการ ภายใน 1 เดือน นับจากวันที่ได้รับคำขอดังกล่าว

(ซี) แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่า การลงทุนนั้นได้รับความเห็นชอบ เป็นการเฉพาะหรือได้รับการปฏิเสธ ภายใน 4 เดือน นับจากวันที่หน่วยงานที่มีอำนาจได้รับ คำขอที่สมบูรณ์ และ

(ดี) ในกรณีที่คำขอถูกปฏิเสธ ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเหตุผลสำหรับการปฏิเสธดังกล่าว ผู้ยื่นคำขอจะต้องมีโอกาสในการยื่นคำขอใหม่ตามแต่ดุลยพินิจของผู้ยื่น คำร้อง

ภาคผนวก 2

การเวนคืนและการชดเชย

1. การกระทำหนึ่งหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่องโดยรัฐสมาชิกไม่สามารถก่อให้เกิดการเวนคืนได้ เว้นแต่การกระทำนั้นจะกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินซึ่งจับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ หรือผลประโยชน์ในทรัพย์สินในการลงทุนที่ครอบคลุม
2. ข้อ 14(1) กล่าวถึงสถานการณ์สองแบบ
  - (เอ) สถานการณ์ที่หนึ่ง คือ เมื่อการลงทุนถูกทำให้เป็นของรัฐ หรือมิเช่นนั้นถูกเวนคืนทางตรงผ่านการโอนกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการหรือการยึดทรัพย์สินโดยเปิดเผย และ
  - (บี) สถานการณ์ที่สอง คือ เมื่อการกระทำหนึ่งหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่องโดยรัฐสมาชิกมีผลเทียบเท่ากับการเวนคืนทางตรงที่ปราศจากการโอนกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการหรือการยึดทรัพย์สินโดยเปิดเผย
3. การวินิจฉัยว่าการกระทำหนึ่งหรือการกระทำหลายครั้งอย่างต่อเนื่องโดยรัฐสมาชิก ในสถานการณ์ข้อเท็จจริงเฉพาะ ก่อให้เกิดการเวนคืนประเภทที่อ้างถึงในอนุวรรค 2 (บี) หรือไม่ ต้องพิจารณาจากการสอบถามบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี โดยพิจารณาหลาย ๆ ปัจจัย รวมถึง :
  - (เอ) ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการกระทำของรัฐบาล ถึงแม้ข้อเท็จจริงว่าการกระทำหนึ่งหรือการกระทำหลายครั้งอย่างต่อเนื่องของรัฐสมาชิกมีผลกระทบในด้านลบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจของการลงทุน ปัจจัยนี้เพียงอย่างเดียวไม่ถือได้ว่าการเวนคืนดังกล่าวเกิดขึ้น
  - (บี) การกระทำของรัฐบาลละเมิดข้อผูกพันที่เป็นลายลักษณ์อักษรของรัฐบาลที่ได้ให้ไว้ก่อนหน้าต่อผู้ลงทุนไม่ว่าจะโดยสัญญา โบอนุญาต หรือเอกสารทางกฎหมายอื่น หรือไม่ และ
  - (ซี) ลักษณะของการกระทำของรัฐบาล รวมถึงวัตถุประสงค์ของการกระทำนั้น และการกระทำนั้นได้สัดส่วนกับความมุ่งประสงค์ทางสาธารณะที่อ้างถึงในข้อ 14 (1) หรือไม่
4. มาตรการที่ไม่เลือกปฏิบัติของรัฐสมาชิกที่ถูกออกแบบและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสวัสดิการสาธารณะที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น สาธารณสุข ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม ไม่ถือว่าเป็นการเวนคืนประเภทที่อ้างถึงในอนุวรรค 2 (บี)